

ב י מ י ם ה ה ם

הננו פותחים במדור מיוחד "בימים ההם" ונביא מדי פעם רשימות, ידיעות ומאמרים כלשונם וכתבם מהימים ההם. דברים רבים, בתוכנם ובעיקר בסגנונם, ייראו אולי תמוהים ומשונים, אבל חשוב, לדעתנו, שהבוקרים מהיום יקבלו מושג ממה שנאמר וממה שנעשה בימי בראשית; ואל לנו לזלזל בדברי ומעשי "קדמונינו". המ ע ר כ ת.

ע"א הגורמים להפלת השגר ותוצאותיה

(מתוך הוראותיו של ד"ר סמסונוב ז"ל)

מאליו כי העדר כל מרעה בשלהי דקיטא גם כן משפיע בהרבה.

אף על פי שבמושבותינו, במקום שהטיפול בבהימות הנזו יותר טוב מאשר אצל הפלחים (אינני אומר בזה כי דירתן וכלכלתן טובות הן), לא יקרו מקרים כגון זה לעתים כה תכופות, — בכל זאת יש לחשש להם.

פרות בירותיות עלולות להתקף ביותר מאשר פרות מקומיות.

(2) המנהג הבלתי הגיוני לחלוב פרות הרות עד יום ההמלטה.

החלב הנהו תוצאת התמורה של היסודות, אשר יביא הדם לתוך לזות החלב; במידה שירבה הדם לזרום בעורקי העטין, בה במידה תגדל כמות החלב; מאידך גיסא העובר נבנה ע"י דם האם. נקל איפוא להבין, כי פרה, הרה, הסובלת מחום האויר בסוף הקיץ ומקבלת לא די עסיסי, ונאלצה לספק דם ללזות החלב, — הרי שלא תוכל להזין כהוגן את הולד.

יש אשר הפרה תעשה זאת על חשבון בריאר תה היא, אך לעתים יותר דחופות מפילה הפרה. אם הפרה נמצאת בעדר, אי אפשר לדעת בדיוק אימתי תצטרך להמליט ולהפסיק לחלוב אותה בהתאם לזה. מה שאין כן בדגניה.

(ב) מה גרם לעצירת השיליה?

עצירת השיליה באה לעתים קרובות בעקבות הפלה והמלטה מוקדמת, שלרגלי פתאומיות המ" אורע, לא יספיקו להתהוות בה השינויים המת" היום בשעת הריון נורמלי והשליה נהדקת יותר מדי ברחם. את המקרה יש לתלות במקצת גם בהתכווצות הרחם.

אחת מפרותיכם הבירותיות אשר נתנה יום" 15 ליטר חלב, המליטה בתחילת חודש יולי עשרה ימים קודם הזמן; גדל העגל כמעט נור" מלי; השליה נעצרה. שלושה ימים אחרי זה באתי הוצאתי את השליה ונתתי הוראות טיפול ידועות.

במשך שבועיים היתה מדרגת חמה של הפרה למעלה מנורמלית. כיום הפרה בריאה עליזה אוכלת לתיאבון, בעונתה הרביעיה ואולם, מעת ההמלטה הנה רזה וביחוד כמות החלב פחתה מ"15 ליטר ל"2—3 ליטר.

(א) מדוע המליטה הפרה טרם מלאו ימי הריונה?

במקרה שלפנינו אין לראות את הסיבה לא במחלה ולא בפגע רע, תולדות ההמלטה המוק" דמת הזאת הם:

(1) תנאי האקלים של ארץ ישראל בכלל ושל עמק הירדן בפרט.

החום הרב עלול להשפיע במידה פחות או יותר גדולה על הפעולות הפיזיולוגיות; והיכולת לעמוד בפני ההשפעה הזאת, תלויה בתכונה הפרטית של כל בהמה לבדה.

באירופה הרי חלפי קר וחם פתאומיים גורמים באיזו מידה מקרי הפלה ולידה מוקדמת. בהש" פעת החום במקרה דגן — אם גם איננה אפיית — לא יפקפקו בעלי נסיון בארצות הנגב. בעדרי הבקר של ערבים, ממליטות אחוז ידוע מהפרות — אשר הרו בסתיו או בתחילת החורף — באופן בלתי נורמלי. לכן קשה למצוא בעדרים אלה פרה, שתרבה בחלב בשלהי דקיטא. הפלחים נוה" גים להרביע את פרותיהם בתקופה כזאת, שחדשי ההריון האחרונים לא יחולו בחום הגדול. מובן

אכן בשעת בואי, שלושה ימים אחרי ההמ" לטה, עוד היה הרחם מורחב.

(ג) האם זאת היא הסיבה היחידה להפחתת החלב?

מן ההכרח להפסיק מלחלוב מבין החודש הש" ביעי והשמיני להריון. ואם לאו — מהלישים את הבהמה או מניקים להתפתחותו של הילד ומפ" חיתים את כמות החלב שאחרי ההמלטה. ברור, כי לו קרה המקרה בתקופת המרעה כי אז היתה הפחתת החלב פחות נכרת.

(ד) התשאר הפרה במצב כזה כל ימי חייה או רק עד ההמלטה הקרובה?

אין להשיב על זה בהחלט. יש אשר הריון יפעל על האורגניזם של הפרה פעולה מפליאה.

לכן אפשר לקוות, כי אחרי ההמלטה שתבוא, תחזרנה לפרה סגולותיה הקדמות הטובות.

(ה) המן הצורך לאבס את הפרה הזאת כיתר הפרות החולבות בשפע, או אפשר לצמצם קצת את מנתה עד ההמלטה?

אבוס פרות חולבות, עולה ביוקר, וכדאי הוא רק בשעה שהכנסת החלב מכסה את ההוצאות ונותנת רווח נקי. היות והפרה הצטיינה בחלב רב (15 ליטר ליום) ויש לקוות שהיא תשוב להיות פרה טובה, נחוץ לשנית אך במעט את מזונה, היינו: לגרוע ממנה את אשר היתה מקב" לת לשם יצירת החלב. מנתה צריכה לתת לה אפשרות להזין את ולדה ולהיות בריאה מבלי להשמיין.

(„השדה“, אפריל 1921)

הסיבה למקרי-התמותה במרעה במשק חולתא

הדבר שמנה גדושה של אספסת כה רכה גורמת להתי נפחות רצינית. נזכחנו בדבר שאמנם נאכלו חלקי הצמח הצעירים ביותר.

מן הראוי לציין שאף ביום הביקור מצאנו את העדר רועה שוב בחלקה גדולה של אספסת והעירונו על אי-זהירות זו ועל הסכנה שברעייה כגון זו.

נראה לי שהקצאת חלקות גדולות מדי לרעייה באה כתוצאה של אי-ידיעה כיצד להשתמש בגדר החשמלית וכיצד לפקח על פעולתה התקינה, והש" תדלתי בכל מקרה ליעץ לתיקון הדברים.

בהודמנות זו יש ברצוני להעיר שרצוי לפרסם הוראות מפורטות איך למנוע את סכנת ההתנפחות כשמוציאים את העדרים לרעייה בחלקות, בהן האס" פסת או קיטנית אחרת עודה השלטת בצמחייה.

חתום: עמום דברת

באביב של השנה, עם צאת העדר למרעה, מתו במשק חולתא פרה אחת ושלוש עגלות. מזכירות ההת" אחיות פתה לתזת-הנסינות בנווה-יער וביקשה שמומחה יבררו את סיבת המות. בר"פ במאי ביקרו במקום עמיס דברת מהחווה וחיים שור (המזריח לבקר) ולהלן נמסרת התשובה לה.מ.ב. על פנייתם. „לאחר בדיקת המקרה הוברר לנו שקרוב לוודאי, שהבהמות מתו מסיבת התנפחות רגילה ואין לחשוש שזה נגרם ע"י אכילת צמחי-רעל, שכאילו גדלו במרעה.

ביום המקרה רעה העדר בחלקת אספסת נקייה על שטח של 20 דונם! אפשר להניח בוודאות שבחלקה כה גדולה (ללא כל חיוץ על ידי גדרות או הרועים) התפשט העדר הקטן של המשק על פני כל השטח והבהמות אכלו בראש וראשונה את האמירים של שיחי האספסת והחלקים הצעירים ביותר; וידוע

לתשומת לב רכזי הענף

הנכם נדרשים להמציא את כל כרטיסי סיכום התשובה לסוף תשט"ו (30 בספטמבר 1955) לא יאוחר מ-31 באוקטובר 1955 למשרדנו בתל-אביב. כרטיסים שיתקבלו אחרי התאריך הנקוב לא יובאו בחשבון הסיכום השנתי הרשמי.

המזכירות